

महास्नान पर्व: अहिलेसम्म पुगेन पूजा सामग्री, बोका पनि सानो

 nepalnews.com/life-arts/12848-2019-12-09-10-41-21

विश्व सम्पदामा सूचीकृत चाँगुनारायण परिसरमा सोमबार बिहान हुनुपर्ने महास्नान पर्व अहिलेसम्म सुरु हुनसकेको छैन। बिहानै सुरु हुनुपर्ने महास्नान पर्व अपरान्ह ४ बजेसम्म पनि सुरु हुन नसकेको हो। गुठी संस्थानले आवश्यक पूजा सामग्री उपलब्ध गराउन नसक्दा पर्व सुरु हुन नसकेको हो।

पूजाका लागि आवश्यक सामग्री अहिलेसम्म पर्याप्त मात्रामा मन्दिर परिसरमा नल्याइएकाले पर्व सुरु हुननसकेको पूजारीले जनाएका छन्। त्यस्तै महास्नान पर्वमा बलिका लागि तीन अंगुल सिङ र कमसेकम तीन धानी मासु भएको बोका चढाउनुपर्ने धार्मिक मान्यता रहेपनि सानो सिङ भएको बोका मात्र व्यवस्था गरिएपछि त्यसको समेत विरोध भएको छ। दर्शनार्थीहरूले परम्पराविपरीत व्यवस्थापन समितिले सानो बोका तयार पारेको भन्दै विरोध जनाएका छन्।

महास्नान पर्वमा मन्दिरको गर्भगृहमा रहेको चाँगुनारायणको मूर्तिलाई पञ्चामृतले विशेष स्नान गराइन्छ। मन्दिरका पुजारी चक्रधरानन्द राजोपाध्यायका अनुसार माटाका घडामा भरिएका दूध, दही, घ्यू, मह र चिनीलाई होम गरी शुद्ध गरिन्छ, र त्यसैबाट मन्दिरभित्र महास्नान गराइन्छ।

प्रत्येक वर्ष मंसिर शुक्ल द्वादशीका दिन चाँगुनारायणलाई महास्नान गराइन्छ।

यस पर्वका अवसरमा मन्दिरका पुजारी राजोपाध्यायले कुशुण्डि होम, जोशीले नवग्रह र दशदिक्पाल पूजा र कर्माचार्य थरीले बलि पूजा गर्दछन्। यसै क्रममा मन्दिर परिसरमै रहेको छिन्नमस्तामा मन्दिरमा पनि बलिसहित पूजा हुने गर्दछ।

गुठी संस्थानले गर्दा महास्नानमा ढिलाइ

गुठी संस्थानले यसका लागि आवश्यक सरजाम बन्दोबस्तको जिम्मेवारी लिन्छ, तर ठेक्का प्रथामा दिँदा यो कार्य व्यवस्थित भने हुन सकेको छैन।

पुजारी राजोपाध्यायका अनुसार दिनमा हुनुपर्ने यो कार्य गुठी संस्थानले गर्दा राति मात्र हुने पुगेको छ। होमका लागि आवश्यक सरजाम अगाडि नै व्यवस्थित हुनुपर्ने ठाउँमा ठेकेदारले सोही दिन मात्र व्यवस्था गर्ने गरेको तथा होमका कलशमा कोरिने चित्र पनि सोही दिन मात्र गर्ने गरेको उनको गुनासो छ।

सोही पूजाका लागि ल्याइने सामग्री पनि अपुग हुने पुजारी बताउँछन्। पुरानो गुठी व्यवस्थाअनुसार प्रत्येक सामग्रीको मात्रा तोकिएको हुन्छ र त्यसको व्यवस्थाका लागि खेत छुट्याइन्छ। तर गुठी संस्थान गठन भएर ती जग्गा रैकर भएयता भने आम्दानीको अभावमा सामग्री पनि अपुग गरी ल्याइन्छ।

होममा चढाइने अन्न, स्नान गर्नका लागि पञ्चामृत, बलिका लागि चौपाया आदि अपुग गरी ल्याइने गरेको पुजारी राजोपाध्याय बताउँछन्।

यता गुठी संस्थान केन्द्रीय कार्यालयका प्रवक्ता सरोज थपलियाले पर्व ढिलाई भएको सन्दर्भमा संस्थानको भक्तपुर शाखालाई तुरुन्त आवश्यक काम अगाडि बढाउन निर्देशन दिने बताएका छन्। उनले संस्थानको कारण पर्वमा ढिलाइ भएको पाए वा पूजा सामाज्री अपुग भएको भए सम्बन्धित व्यक्ति वा निकायलाई कारबाही गर्ने बताए।